

gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp Beleidskader microturbines Haarlemmermeer

Portefeuillehouder mr. Charlotte van der Meij, mr. drs. Beryl van Straten

Inlichtingen Geerte Wessels en Rachel Hoeneveld

Collegevergadering 26 november 2024

Raadsvergadering

Raadsvoorstelnummer 11571771

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. de nota van zienswijzen behorend bij het 'Beleidskader microturbines' vast te stellen;
2. het 'Beleidskader microturbines' vast te stellen;
3. adviesrecht gemeenteraad, delegatie van bevoegdheden en verplichte participatie onder de Omgevingswet, 1e wijziging vast te stellen (bijlage 3), welke wijziging inhoudt dat geen advies van de gemeenteraad nodig is en participatie niet verplicht is voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit bij nieuwbouw of uitbreiding van microturbines.

2. Samenvatting

In Haarlemmermeer is er draagvlak voor het realiseren van microturbines. Deze kleine windturbines met een ashoogte van maximaal 15 meter (hierna: microturbines) kunnen een goede aanvulling zijn op zonnepanelen op daken. Met het 'Beleidskader microturbines' geven wij aan onder welke voorwaarden onze gemeente bereid is medewerking te verlenen aan het plaatsen van deze microturbines in het landelijk gebied.

Daarnaast wordt het besluit 'Adviesrecht gemeenteraad, delegatie van bevoegdheden en verplichte participatie onder de Omgevingswet' gewijzigd, waarbij het adviesrecht en de verplichte participatie voor microturbines wordt geschrapt, terwijl dit voor andere type windmolens blijft gelden.

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Wat is de aanleiding, context?

Ingenieursbureau Sweco heeft in 2022 onderzoek gedaan naar de potentie en financiële haalbaarheid van microturbines in Haarlemmermeer (bijlage 4). Op 2 februari 2023 heeft de raad unaniem de motie 'Na wind komt zonneschijn' aangenomen, gericht op het mogelijk maken van het plaatsen van microturbines voor inwoners en ondernemers in Haarlemmermeer. Om de behoefte aan beleid voor microturbines in onze gemeente verder te peilen, is er overleg geweest met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland en zijn er bijeenkomsten georganiseerd via Tegenstroom voor potentiële belanghebbenden. Ook is het onderwerp

tijdens het bestuurlijk agrarisch overleg besproken. Uit de ontvangen reacties blijkt interesse in microturbines voor agrarische of andere bedrijven in het landelijk gebied.

Op 18 juni 2024 is het Ontwerpbeleidskader microturbines vastgesteld door ons college en vrijgegeven voor inspraak. Door het opstellen van een beleidskader voor microturbines met randvoorwaarden en ruimtelijke plaatsingscriteria voor een zorgvuldige inpassing wordt de ruimtelijke kwaliteit van Haarlemmermeer gewaarborgd.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidskader microturbines

Microturbines passen niet in het geldende omgevingsplan, omdat microturbines hoger zijn dan de maximale hoogte die voor bouwwerken in het omgevingsplan is toegestaan. Dat maakt dat microturbines omgevingsvergunningplichtig zijn voor een omgevingsplanactiviteit. Ook zijn ze omgevingsvergunningplichtig voor de bouwactiviteit. Er moet een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (hierna: "Bopa") worden aangevraagd voor de realisatie van een microturbine. Voor de beoordeling van de aanvraag is het 'Beleidskader microturbines' opgesteld.

In onze gemeente willen wij microturbines faciliteren en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteit waarborgen. Met dit beleidskader beogen wij transparantie en uniformiteit te creëren en zorgen wij ervoor dat deze ontwikkeling in relatie staat met andere opgaven, zoals landschap, natuur en cultuurhistorie. Daarnaast biedt dit beleid duidelijkheid aan ondernemers, met name actief in de landbouwsector, die hun bedrijfsvoering door middel van microturbines willen verduurzamen. Het beleid is gemaakt in lijn met bestaande visies en documenten van onze gemeente en volgt de provinciale handreiking Wind op Land.

Inzageperiode en zienswijzen

Het ontwerpbeleidskader microturbines heeft van 26 juni tot en met 15 september 2024 ter inzage gelegen. Ook zijn de volgende maatschappelijke organisaties geïnformeerd: Natuur en Milieufederatie Noord-Holland en Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland.

Er zijn vijf zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen zijn binnen de termijn ingediend en ontvankelijk.

Naar aanleiding van deze zienswijzen zijn enkele wijzigingen doorgevoerd in het beleidskader. De zienswijzen zijn weergegeven in de bij dit voorstel behorende 'Nota van zienswijzen Beleidskader microturbines' en van antwoord voorzien. Ook staat in de nota aangegeven wat de wijzigingen in het beleidskader zijn.

De eerste zienswijze is afkomstig van het bedrijf Windmolens op Maat. In deze zienswijze wordt kort samengevat het volgende punt aangedragen:

1. *Laat voorwaarde 5 (rank silhouet) en 6 (ingetogen kleurgebruik) vervallen. Wijzig deze bijvoorbeeld in: 'De microturbine is ontworpen conform de vereisten van de NEN-EN_IEC 61400-2.*

Dit punt leidt niet tot een wijziging van het beleidskader.

De tweede zienswijze is afkomstig van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland. Zij dragen samengevat de volgende 9 punten aan:

1. *zet in op onderzoek naar de effecten van microturbines op vogels en vleermuizen.* Dit punt leidt niet tot aanpassingen van het beleidskader. Wel is aangegeven dat de

- gemeente vervolgonderzoek naar de invloed van microturbines op vogels en vleermuizen in de gaten houdt en zo nodig wijzigingen in het beleid doorvoert;
2. *leg vast welke gronden een valide reden zijn om microturbines te verkiezen boven zonnepanelen. Wees hierin object en streng.* Wij vinden het belangrijk om beslissruimte per specifiek geval te behouden. Wel zijn aan het beleidskader voorbeelden toegevoegd waaraan een onderbouwing waarom zonnepanelen geen reële optie zijn, zou kunnen voldoen. Als voorbeelden worden de benodigde aanpassingen aan het dak, dan wel het aansluitpunt en de terugverdiëntijd van de zonnepanelen ten opzichte van een microturbine genoemd;
 3. *sta geen microturbines in en nabij natuurgebieden toe. Voer natuuronderzoek uit om te bepalen wat een goede minimale afstand van een microturbine tot natuurgebieden is.* In de beantwoording wordt aangegeven dat het criterium “De microturbine staat op voldoende afstand van beschermde landschappelijk waardevolle elementen en structuren zoals het Natuurnetwerk Nederland, zodat daar geen onevenredig afbreuk aan wordt gedaan” inderdaad onvoldoende specifiek is. De tekst wordt daarom aangepast naar “Microturbines zijn enkel mogelijk als de vastgestelde waarden van beschermd landelijk gebied zoals het Natuurnetwerk Nederland niet worden geschaad. Uit de Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland blijkt wat de waarden zijn voor het Natuurnetwerk Nederland en ander beschermd landelijk gebied.”;
 4. *bepaal hoeveel microturbines er maximaal wenselijk zijn in een gebied. Baseer daarbij het maximum aantal microturbines in een gebied op de staat van instandhouding van relevante soorten.* Dit punt leidt niet tot een wijziging van het beleidskader;
 5. *plaats de microturbine niet in het verlengde van of nabij houtsingels en bomen.* Dit punt leidt niet tot een wijziging van het beleidskader;
 6. *zoek een locatie binnen het agrarisch bouwperceel waar zo min mogelijk erfbeplanting staat.* In de beantwoording wordt aangegeven dat hierin meegegaan wordt als de quickscan en eventueel benodigd onderzoek beschermde waarden aantonen die een andere positionering noodzaken. De volgende wijziging wordt doorgevoerd: “de microturbine wordt, in afwijking van het bepaalde onder 4.3, sub a van de ruimtelijke plaatsingscriteria, niet nabij gebouwen en in/nabij lijnvormige elementen en erfbeplanting geplaatst, indien uit de ecologische quickscan (plus evt. aanvullend onderzoek) blijkt dat een effect op beschermde natuurwaarden niet kan worden uitgesloten. (...)”;
 7. *plaats de microturbines niet nabij vliegroutes/uitvliegopeningen van gebouwen.* Dit punt leidt niet tot aanpassingen van het beleidskader;
 8. *plaats bijvoorbeeld birdspikes/meeuwenpinnen op de windturbine.* Dit punt leidt tot een aanpassing van het beleidskader: op pagina 14 is informatie toegevoegd over de aanbevelingen uit het in 2022 uitgevoerde onderzoek door Ecosensys;
 9. *voorkom extra vestiging van muizen onder de microturbine.* In de beantwoording wordt verwezen naar de wijziging bij punt 8.

De derde zienswijze is afkomstig van een burger die aangeeft dat het een goed plan is om windturbines neer te zetten.

De vierde zienswijze is van LTO Noord. Zij dragen samengevat de volgende vijf punten aan:

1. *de formulering omtrent de afstandscriteria ten opzichte van natuurgebieden is te strikt.* In de beantwoording is verwezen naar zienswijze 2, punt 3;
2. *soms is het wenselijk om windturbines niet in zuidwestelijke richting te plaatsen. Biedt meer ruimte voor een alternatieve locatie.* Er is besloten om het stuk “De microturbine

wordt in principe aan het zuidwesten van het bouwperceel geplaatst. Op deze locatie kan de turbine de meeste wind opvangen, wat resulteert in de meest optimale toedeling van de functie aan de locatie" te laten vervallen;

3. *sta plaatsing buiten de erfsingel toe.* Dit punt leidt niet tot aanpassing van het beleidskader.
4. *sta een verhoging van de ashoogte van een microturbine van 15 naar 35 meter toe.* Dit punt leidt niet tot aanpassing van het beleidskader;
5. *LTO Noord mist duidelijke richtlijnen bij wat een voldoende gemotiveerde verantwoording inhoud voor de keuze van een microturbine ten opzichte van zonnepanelen.* In de beantwoording is verwezen naar zienswijze 2, punt 2.

De vijfde zienswijze is van een lokaal agrarisch bedrijf. Samengevat worden de volgende punten aangedragen:

1. *Laat de verplichting om voldoende te moeten motiveren waarom er niet eerst zonnepanelen zijn geïnstalleerd vervallen.* In de beantwoording wordt terugverwezen naar zienswijze 2 punt 2;
2. *Laat de gebruikersvoorwaarde "De microturbine is uitsluitend voor eigen gebruik en wordt niet primair gebruikt om energie te leveren aan het net" vervallen. Dit zou een eigen keuze dienen te zijn.* Dit punt leidt tot aanpassing van het beleidskader. Op pagina 8 van het Ontwerpbeleidskader microturbines stond: "De microturbine is uitsluitend voor eigen gebruik en wordt niet primair gebruikt om energie te leveren aan het net." Dit wordt: "De microturbine is in de basis bedoeld voor eigen gebruik en wordt niet primair gebruikt om energie te leveren aan het net."

Adviesrecht en participatie bij microturbines

In het raadbesluit 'Adviesrecht gemeenteraad, delegatie van bevoegdheden en verplichte participatie onder de Omgevingswet' van 20 april 2023, 7398174 (hierna: Adviesrecht gemeenteraad) zijn windmolens opgenomen als activiteit waar adviesrecht van de gemeenteraad en participatie voor verplicht is. Dit betekent dat wanneer een omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor een microturbine er bij iedere aanvraag verplicht advies moet worden ingewonnen van de gemeenteraad en dat de aanvrager verplicht is om participatie uit te voeren voordat hij een vergunningaanvraag indient. Een aanvraag voor een kleine windturbine (van maximaal 15 meter hoog) wordt zo op dezelfde manier behandeld als die voor een groot windpark.

Het besluit 'Adviesrecht gemeenteraad' wordt gewijzigd, zodat het adviesrecht van de gemeenteraad niet meer van toepassing is bij een microturbine die past binnen het vast te stellen beleidskader. Het adviesrecht van de gemeenteraad is niet nodig, als het beleidskader voor microturbines al door de gemeenteraad is vastgesteld. Ook willen wij participatie niet verplicht stellen bij het plaatsen van een microturbine. Dan geldt wel nog steeds dat vanuit de Omgevingswet een initiatiefnemer wordt gestimuleerd om derden actief bij de totstandkoming van zijn aanvraag om een omgevingsvergunning te betrekken. Zo wordt bij de aanvraag voor de omgevingsvergunning gevraagd of er burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken. Als deze bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken, verstrekt de aanvrager bij de aanvraag gegevens over hoe zij zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn. Wij menen dat deze werkwijze passend is gelet op het kleinschalige karakter van microturbines en gelet op de eis dat deze alleen zijn toegestaan op bestaande bouwpercelen.

Als er geen verplicht advies van de gemeenteraad hoeft te worden ingewonnen en participatie niet verplicht is, kan de omgevingsvergunning voor een kleine windturbine sneller worden verleend.

Wat zijn de argumenten?

De argumenten voor het 'Beleidskader microturbines' zijn:

1. *Voor microturbines op een agrarisch bouwvlak in het landelijk gebied bleek bij de verschillende stakeholders draagvlak te zijn.*

Uit overleg met de Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Nederland, bestuurlijk agrarisch overleg en bijeenkomsten georganiseerd via Tegenstroom voor potentiële belanghebbenden, bleek dat er interesse is in microturbines voor agrarische of andere bedrijven in landelijk gebied.

2. *Microturbines dragen bij aan de opwek van duurzame elektriciteit*

Het Beleidskader microturbines geeft duidelijkheid over de criteria waar een aanvraag omgevingsvergunning aan wordt getoetst, zodat de landbouwsector en andere sectoren in het landelijk gebied hun bedrijfsvoering kunnen verduurzamen.

3. *De beleidsregels voorkomen verrommeling van het landelijk gebied*

Het 'Beleidskader microturbines' biedt een eenduidig beleid, waardoor aanvragen voor de plaatsing van een microturbine efficiënt en transparant kunnen worden afgehandeld. Dit beleid is gebaseerd op de provinciale handreiking die is opgesteld door deskundigen uit verschillende disciplines (ruimtelijke ordening, landschapsarchitectuur, milieu en duurzaamheid) van gemeenten, de Provincie Noord-Holland, LTO en Liander.

Het beleidskader bevat een kansenkaart, waarin grofweg de gebieden zijn ingetekend waar microturbines zijn uitgesloten, waar gebieden zijn met beperkingen of waar microturbines mogelijk zijn onder voorwaarden.

De volgende voorwaarden zijn opgenomen:

- gebruiksvoorwaarden;
- voorwaarden ten aanzien van de microturbine;
- overige randvoorwaarden;
- ruimtelijke plaatsingscriteria (met schetsmatige illustraties).

Het beleidskader bevat een proceswijzer en checklist voor de aanvraag omgevingsvergunning.

Als bijlage is een inventarisatie toegevoegd van regelgeving en beleid dat van toepassing is naast dit beleidskader voor microturbines in Haarlemmermeer. Dit zijn zowel rijksregels als regels in de provinciale omgevingsverordening.

4. *De plaatsing van een microturbine past vaak binnen de beschikbare netcapaciteit.*

Gezien de toenemende druk op het elektriciteitsnetwerk vragen we initiatiefnemers dit bij de netbeheerder te controleren om teleurstelling te voorkomen.

Wat zijn de kanttekeningen en risico's?

De kanttekeningen voor het 'Beleidskader microturbines' zijn:

Business case

In de rapportage potentiescan 'Microturbines op Agrarische Erven Haarlemmermeer' van Sweco uit 2022 (zie bijlage) blijkt dat een microturbine een relatief hoge investering vereist met een tegelijkertijd relatief lage energieopbrengst. Hierdoor is het rendement op de investering doorgaans laag, mogelijk zelfs negatief. De businesscase van microturbines vereist een individuele afweging door de initiatiefnemer om te bepalen of de aanschaf ervan een positieve bijdrage levert aan zijn bedrijfsvoering en streven naar energieneutraliteit.

Voor de combinatie van een microturbine met zonnepanelen op daken van bedrijven is interessant. Op dagen met veel wind is er vaak weinig zonlicht, en vice versa. Hierdoor neemt de gelijktijdigheid van energieopbrengst toe, wat gunstig(er) is voor de totale energievoorziening. In het beleidskader is opgenomen dat eerst de mogelijkheden voor het installeren van zonnepanelen op daken onderzocht dienen te worden, aangezien zonnepanelen op daken minder impact hebben op de kwaliteit van de omgeving.

Het is ook belangrijk te vermelden dat het onderzoek is uitgevoerd te midden van de energiecrisis van 2021-2023. Het is goed mogelijk dat de businesscase na de energiecrisis anders is.

Soortenbescherming

Microturbines kunnen een risico vormen voor verschillende soorten dieren. Daarom is ecologische inpassing opgenomen in de beleidsregels: indien uit onderzoek blijkt dat een effect op beschermde natuurwaarden niet kan worden uitgesloten, dan wordt de microturbine bijvoorbeeld niet geplaatst in of nabij lijnvormige elementen (denk hierbij aan bomenrijen of struweel) en gebouwen. Het doel van deze maatregelen is om vliegslachtoffers te voorkomen en de impact op soorten te minimaliseren.

3.3 Wat mag het kosten?

Aan de uitvoering van dit raadsvoorstel zijn, naast de beschikbare ambtelijke capaciteit, geen kosten verbonden.

Wat zijn de financiële risico's?

Onze gemeente loopt geen vermeldingswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het verlenen van een Bopa en het vaststellen van beleidsregels voor verlening van een Bopa is een bevoegdheid van ons college. De raad heeft adviesrecht bij het verlenen van een Bopa voor windturbines op grond van het raadsbesluit 'Adviesrecht gemeenteraad'. Gelet daarop is de raad bevoegd het 'Beleidskader microturbines' vast te stellen. De raad is eveneens bevoegd het besluit 'Adviesrecht gemeenteraad' aan te passen.

De portefeuillehouders Ruimtelijke ontwikkeling en Klimaat & Energie zijn binnen het college het eerste aanspreekpunt.

3.5 Welke overige relevante informatie is beschikbaar?

Communicatie

Formele bekendmakingen over het beleidskader en het raadsbesluit 'Adviesrecht gemeenteraad' doen wij via het Gemeenteblad (te raadplegen via [officiële bekendmakingen.nl](https://www.haarlemmermeer.nl/adviesrecht-gemeenteraad)). De indieners van zienswijzen worden daarnaast per brief geïnformeerd. Tegen het vastgestelde beleidskader en het besluit 'Adviesrecht gemeenteraad' kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld.

We communiceren over het beleidskader door publicatie van een artikel via InforMeer. Vanaf de gemeentelijke website Nieuwe Energie wordt verwezen naar het beleidskader. Begin 2025 zal samen met Tegenstroom een informatieavond worden gehouden voor geïnteresseerden. Voor communicatie richting de doelgroep werken wij samen met partners als Tegenstroom en Energieloket Bedrijven.

3.6 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

Met de vaststelling van het beleidskader microturbines door de raad is de procedure afgerond.

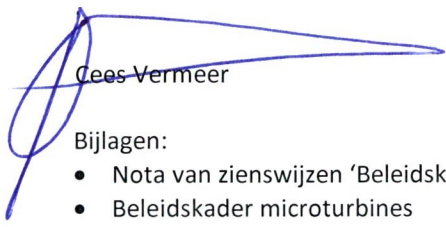
3.7 Wat betekent dit voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA)?

Dit voorstel heeft geen gevolgen voor de MRA en er zijn met betrekking tot dit onderwerp geen regionale afspraken gemaakt.

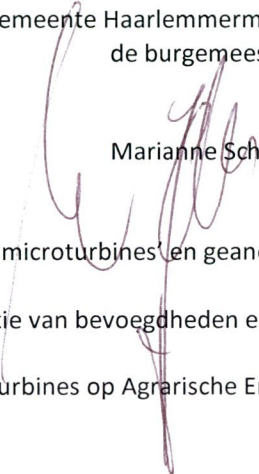
4. Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

de burgemeester,

Cees Vermeer

Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlagen:

- Nota van zienswijzen 'Beleidskader microturbines' en geanonimiseerde zienswijzen
- Beleidskader microturbines
- Adviesrecht gemeenteraad, delegatie van bevoegdheden en verplichte participatie onder de Omgevingswet, 1e wijziging
- Rapportage Potentiescan "Microturbines op Agrarische Erven Haarlemmermeer" (rapport Sweco, 2022)